ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE | POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Ändring av användningsändamål för servicesedel

Lagstadgad ledighet inom närståendevården
Förslag från 1.1.2027

Palvelusetelin käyttötarkoituksen muutos

Omaishoidon lakisääteinen vapaa
Ehdotus 1.1.2027 alkaen

Äldrerådet 23.9.2026

Vanhusneuvosto 23.9.2026

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE | POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Två servicesedlar – två olika syften

1. Servicesedel för närståendevårdarens lagstadgade ledighet

- används för att ordna vården av den vårdbehövande när närståendevårdaren har lagstadgad ledighet enligt lag 937/2005.

2. Servicesedel för avlastning

- används för att stödja närståendevårdaren och underlätta vardagen utifrån den vårdbehövandes och familjens individuella behov.

Kaksi palveluseteliä – kaksi eri tarkoitusta

1. Palveluseteli omaishoitajan lakisääteiseen vapaan järjestämiseen

- käytetään hoidettavan hoidon järjestämiseen silloin, kun omaishoitaja pitää omaishoitolain (937/2005) mukaista lakisääteistä vapaata.

2. Lomitus - palveluseteli omaishoitajan jaksamisen tukemiseen

- käytetään omaishoitajan tukemiseen ja arjen helpottamiseen hoidettavan ja perheen yksilöllisten tarpeiden perusteella.

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE | POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Vad kräver lagen vid lagstadgad ledighet?

Välfärdsområdet ska ordna vården av den vårdbehövande på ett ändamålsenligt sätt under närståendevårdarens ledighet.

Syftet är att närståendevårdaren faktiskt ska kunna avlösas **från sitt vårdansvar** och återhämta sig.

Den vårdbehövandes behov av vård, omsorg och tillsyn ska tryggas under ledigheten.

Exempel på tjänster: intervallvård, avlösarservice, dagverksamhet, familjevård, eller annan service som faktiskt ersätter vårdinsatsen.

Mitä laki edellyttää lakisääteisen vapaan aikana?

Hyvinvointialueen on järjestettävä hoidettavan hoito tarkoituksenmukaisella tavalla omaishoitajan vapaan aikana.

Tavoitteena on, että omaishoitaja voi tosiasiallisesti **vapautua hoitovastuustaan** ja palautua.

Hoidettavan hoidon, huolenpidon ja valvonnan tarve on turvattava vapaan aikana.

Esimerkkejä palveluista: intervallihoito, sijaishoito, päivätoiminta, perhehoito tai muu palvelu, joka tosiasiallisesti korvaa omaishoitajan antaman hoidon.

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE | POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Förslag till förändring från 1.1.2027

Servicesedeln för lagstadgad ledighet ska inte längre kunna användas för städning.

Servicesedeln ska användas för vård- och omsorgstjänster som ersätter närståendevårdarens vårdinsats under ledigheten.

Städning kan vid behov beviljas som separat stödtjänst enligt socialvårdslagen 19 §.

Stödtjänst beviljas efter individuell bedömning av servicebehovet och enligt välfärdsområdets kriterier.

Muutosehdotus 1.1.2027 alkaen

Lakisääteisen vapaan palveluseteliä ei enää voi käyttää siivoukseen.

Palveluseteliä käytetään hoiva- ja huolenpitopalveluihin, jotka korvaavat omaishoitajan antaman hoidon vapaan aikana.

Siivous voidaan tarvittaessa myöntää erillisenä tukipalveluna sosiaalihuoltolain 19 §:n nojalla.

Tukipalvelu myönnetään yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin ja hyvinvointialueen myöntämisperusteiden mukaisesti.

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE | POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Praktiska konsekvenser

Närståendevårdaren kan använda servicesedeln för tjänster som tryggar vården under lagstadgade ledigheten.

Städning skiljs från den lagstadgade ledigheten och bedöms som en separat stödtjänst.

Vid beviljande behöver man tydligt bedöma: Vad ersätter närståendevårdarens vårdinsats?

Servicebeslutet bör beskriva tjänstens syfte så att ledigheten faktiskt uppfyller lagens krav

Förändringen stärker en enhetlig och ändamålsenlig tillämpning inom välfärdsområdet.

Käytännön vaikutukset

Omaishoitaja voi käyttää palveluseteliä palveluihin, jotka turvaavat hoidettavan hoidon lakisääteisen vapaan aikana.

Siivous erotetaan lakisääteisestä vapaasta ja arvioidaan erillisenä tukipalveluna.

Palvelua myönnettäessä on arvioitava selkeästi: mikä palvelu korvaa omaishoitajan antaman hoidon?

Palvelupäätöksessä tulee kuvata palvelun tarkoitus siten, että vapaa tosiasiallisesti täyttää lain vaatimukset

Muutos vahvistaa hyvinvointialueen yhtenäistä ja tarkoituksenmukaista soveltamiskäytäntöä.

Lagstadgad ledighet och avlastning

Lagstadgad ledighet = vård, omsorg och tillsyn som ersätter närståendevårdarens insats.

Avlastning = stöd för närståendevårdaren utifrån familjens individuella behov.

Städning = separat stödtjänst, inte ersättning för vårdinsatsen.

Individuell servicebehovsbedömning ligger till grund för stödtjänster.

Målet är att närståendevårdaren ska kunna vara ledig på riktigt och att den vårdbehövandes vård samtidigt är tryggad.

Lakisääteinen vapaa ja lomitus

Lakisääteinen vapaa = hoito, huolenpito ja valvonta, jotka korvaavat omaishoitajan antaman hoidon.

Lomitus = omaishoitajan jaksamisen tukeminen perheen yksilöllisiin tarpeisiin

Siivous = erillinen tukipalvelu, ei omaishoitajan antaman hoidon korvaamista.

Tukipalvelut perustuvat yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin.

Tavoitteena on, että omaishoitaja voi tosiasiallisesti pitää vapaata ja että hoidettavan hoito on samalla turvattu.